

Novi Zakon o državnom inspektoratu

Darko Marečić, dipl. iur.

U Narodnim novinama broj 115/2018 objavljen je Zakon o Državnom inspektoratu kojim se u hrvatski pravni sustav ponovno uvodi jedinstveno inspeksijsko nadzorno tijelo u rangu središnjeg tijela državne uprave, koji stupa na snagu 1. travnja 2019. Što se bitno uređuje odredbama navedenog Zakona pišemo u nastavku ovoga članka.

1. Uvod

Uvodno treba istaknuti da je do 1.1.2014. poslove inspeksijskog nadzora u najvećem dijelu gospodarskih djelatnosti obavljao Državni inspektorat, kao središnje inspeksijsko tijelo za obavljanje inspeksijskog nadzora u području -prometa robe, ugostiteljstva, trgovine i obrta, neregistriranog obavljanja djelatnosti, radnih odnosa i zaštite na radu, elektroenergetike, rudarstva i posuda pod tlakom.¹ Poslove inspeksijskog nadzora obavljali su gospodarski inspektori (u području prometa robe i usluga, ugostiteljstva, turizma i neregistrirane djelatnosti), inspektori rada (u području radnih odnosa i zaštite na radi), elektroenergetski inspektori, radarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave (Nar. nov., br. 148/13.) s danom 1. 1.2014. provedena je reformska mjera (tadašnje) Vlade Republike Hrvatske „Transformacija Državnog inspektorata“ te je s tim danom prestao s radom Državni inspektorat, a njegove poslove preuzeli su Ministarstvo financija (inspeksijske poslove u području prometa robe i usluga, intelektualnog vlasništva, obračuna i uplate boravišne pristojbe te neregistriranih djelatnosti), Ministarstvo gospodarstva (inspeksijske poslove u području zaštite potrošača te ispunjavanja opće sigurnosnih i tehničkih zahtjeva za proizvode), Ministarstvo turizma (inspeksijske poslove u području ugostiteljstva i pružanja usluga u turizmu),

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (inspeksijske poslove u području radnih odnosa i zaštite na radu) i Ministarstvo poljoprivrede (inspeksijske poslove u području kakvoće i označavanja hrane).

Ukidanje Državnog inspektorata te ustrojavanje inspeksijskih tijela unutar pojedinih ministarstava u dosadašnjoj praksi pokazalo se neučinkovitim kada je riječ o otkrivanju i suzbijanju nezakonitosti u ponašanju gospodarskih subjekata, a koji su uvjetovani podjelama nadležnosti u obavljanju inspeksijskih poslova koje uređuju zakoni unutar pojedinih upravnih područja te neujednačenom postupanju inspektora prilikom obavljanja inspeksijskih nadzora.²

Prisutna fragmentiranost u obavljanju inspeksijskih poslova dovela do preispitivanja postojećeg zakonskog okvira, te potrebe nove regulacije radi spajanja više inspekcija unutar jednog inspeksijskog tijela, zatim spajanja više inspeksijskih ovlasti u jednu inspekciju, racionalnijeg inspeksijskog postupka, učinkovitijeg korištenja sredstava rada inspekcije te uređenja zajedničkih pravila postupanja u radu inspekcija. U tu svrhu, kao i radi provođenja Nacionalnog programa reformi za 2018. kojim su utvrđene mjere za jačanje konkurentnosti gospodarstva te jačanje i unapređenje poslovnog okruženja, između kojih i mjere objedinjavanja inspeksijskih službi, donijet je Zakon o Državnom inspektoratu (Nar. nov., br. 115/18 – dalje u tekstu: **Zakon, ZDI**) kojim se (ponovno) na funkcionalnoj osnovi, unutar Državnog inspektorata - kao jedinstvenog i neovisnog upravnog inspeksijskog tijela, objedinjavaju poslovi iz nadležnosti 17 inspekcija ustrojanih

1 Državni inspektorat prvi puta u Republici Hrvatskoj ustrojen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnim upravnim organizacija (Nar. nov., br. 12/97.) s danom 13.12.1997. te djelovao sve do njegovog transformiranja (ukidanja) tj. do 1.1.2014. Ustrojstvo i način rada Državnog inspektorata bila su uređena Zakonom o Državnom inspektoratu iz 1999. (Nar. nov., br. 76/99 – 29/07) i Zakonom o Državnom inspektoratu iz 2008 (Nar. ov., br. 116/08. – 49/11). Do 2008 unutar Državnog inspektorata inspeksijske poslove obavljali su gospodarski inspektori (u području prometa robe i usluga, ugostiteljstva, vinarstva, ribarstva, šumarstva, lovstva i stočarstva), inspektori rada (u području radnih odnosa i zaštite na radu), elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom. Iz Državnog inspektorata 2005. izdvajaju se inspeksijski poslovi u području vinarstva, ribarstva, šumarstva, lovstva i stočarstva i pripajaju resor- nom ministarstvu poljoprivrede.

2 Posebice su nedostaci bili uočljivi kod obavljanja inspeksijskih nadzora u području prometa robe i ugostiteljstva, jer tržišni odnosno turistički inspektori, ako su tijekom obavljanja inspeksijskog nadzora utvrdili činjenicu obavljanja neregistrirane trgovine odnosno ugostiteljstva, nisu bili nadležni poduzimati upravne i prekršajne mjere protiv nadziranog subjekta, već su morali zastati s inspeksijskim nadzorom i o toj činjenici obavijestiti stvarno nadležnu inspekciju Carinske uprave kao bi njihovi inspektori obavili inspeksijski nadzor i poduzeli propisane mjere, ili turistički inspektori prilikom obavljanja kontrole uvjeta pružanja ugostiteljske usluge smještaja nisu bili nadležni za obavljanja kontrole obračunavanja i uplate boravišne pristojbe, a tržišni inspektori prilikom kontrole isticanja cijena i/ili označavanja proizvoda u prodajnim objektima nisu bili nadležni za kontrolu ispunjavanja minimalno tehničkih uvjeta prodajnih objekata i/ili vođenja knjige popisa, budući da je kontrola boravišne pristojbe i trgovine bila u nadležnosti inspektora Carinske uprave i tome sl.

unutar različitih 8 ministarstava. Tako se u Državni inspektorat preuzimaju iz djelokruga: Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta -poslovi tržišne inspekcije, rudarske inspekcije, inspekcije opreme pod tlakom i inspekcije gospodarenja otrovnim kemikalijama; Ministarstva turizma – poslovi turističke inspekcije; Ministarstva zdravstva – poslovi sanitarne inspekcije i granične sanitarne inspekcije; Ministarstva poljoprivrede - poslovi veterinarske i granične veterinarske inspekcije, poljoprivredne inspekcije u području: poljoprivrede, stočarstva, vinarstva i kvalitete hrane, lovne inspekcije, šumarske inspekcije i fitosanitarne inspekcije, **osim ribarske inspekcije**³; Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja – poslovi građevinske inspekcije, osim nadzora jednostavnih građevina koje obavljaju komunalni redari te inspekcija zaštite spomenika kulture; Ministarstva zaštite okoliša i energetike – poslovi inspekcije zaštite okoliša, inspekcije zaštite prirode, energetske inspekcije u području: elektroenergetike, energetske učinkovitosti, toplinarstva i plinarstva, naftnog rudarstva (inspekcije u području ugljikovodika geotermalnih voda u energetske svrhe te skladištenje prirodnog plina i trajnog zbrinjavanja ugljikovog dioksida) te vodopravne inspekcije; Ministarstva rada i mirovinskog sustava – poslove inspekcije rada u području radnih odnosa i zaštite na radu; Ministarstva financija – dio poslova koji se odnose na obavljanje inspeksijskog nadzora u području prometa robe i usluga, boravišne pristojbe, zabrane i sprječavanja obavljanja neregistrirane djelatnosti u svim upravnim područjima.

Kako bi inspekcije preuzete iz dosadašnjih ministarstava u Državni inspektorat mogle učinkovito nastaviti s obavljanje inspeksijskih nadzora unutar ovog upravnog tijela, potrebno je provesti niz zakonodavnih aktivnosti (donijeti izmjene i dopune posebnih zakona kojima se uređuje obavljanje inspeksijskih nadzora pojedinih inspekcija preuzetih u Državni inspektorat kako bi se ti zakoni uskladili sa odredbama ZDI, posebice u dijelu odredbi o nadležnosti za provođenje inspeksijskih nadzora)⁴ te provesti nužne tehničke pripreme za početak rada Državnog inspektorata (poslovi preuzimanja inspektora i njihov raspored unutar ustrojstvenih jedinica DI, osigurati prostor i opremu za inspektore kako u sjedištu tako i u područnim jedinicama i njihovima ispostavama i dr.), stupanje na snagu Zakona odgođeno je do 1.4.2019.

2. Djelokrug rada Državnog inspektorata

Djelokrug upravnog tijela ili drugog javno pravnog tijela podrazumijeva ukupnost poslova za koje je mjerodavno određeno upravno ili

- 3 Ribarska inspekcija je strogo specijalizirana inspekcija koja obavlja nadzore i kontrole u ribarstvu sukladno propisima Republike Hrvatske i Europske unije. Budući da inspekcija, nadzor i kontrola u Europskoj uniji čine značajan element provedbe odredbi zajedničke ribarstvene politike, kao i da se poseban naglasak stavlja na osposobljenost, opremljenost i učinkovitost inspeksijskih službi, ocijenjeno je opravdanim da ribarska inspekcija i dalje ostane djelovati u okviru Ministarstva poljoprivrede.
- 4 U razdoblju od donošenja pa do stupanja na snagu ZDI donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave („Nar. nov., br. 116/18.) kojim se Državni inspektorat ustrojava kao središnji državni ured, propisuje djelokrug rada Državnog inspektorata te se iz odredbi djelokruga pojedinih Ministarstva brišu oni poslovi inspeksijskog nadzora koji se preuzimaju u djelokrug Državnog inspektorata. Istovremeno, doneseno je i niz izmjena i dopuna pojedinih zakona iz područja poljoprivrede, hrane i hrane za životinje, energetske učinkovitosti, genetski modificiranih organizama, biljnom zdravstvu, održivoj uporabi pesticida, zaštite okoliša, zaštite zraka i dr., u kojima se mijenjaju odredbe glede ustrojstva inspekcija nadležnih za obavljanje inspeksijskih nadzora nad provedbom tih zakona (npr. sanitarne inspekcije, poljoprivredna inspekcija, veterinarska inspekcija i dr.), na način da od 1.4.2019. svaka od tih inspekcija „izlazi“ iz djelokruga rada određenog ministarstva i „ulazi“ u djelokrug Državnog inspektorata.

neko drugo javno pravno tijelo te istodobno uključuje pravo i dužnost upravnog ili drugog tijela obavljanja poslova za koje je nadležno.

Sukladno odredbi čl. 3.st.1. ZDI, djelokrug Državnog inspektora (dalje u tekstu: **DI, Inspektorat**) čine poslovi preuzetih inspekcija odnosno poslovi inspeksijskog nadzora u području: trgovine, usluga, zaštite potrošača, sigurnosti neprehrambenih proizvoda; ugostiteljske djelatnosti, pružanja ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu, boravišne odnosno turističke pristojbe; hrane, uključujući i genetski modificiranu hranu, novu hranu i genetski modificirane organizme (u daljnjem tekstu: GMO), sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti, proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe, opasnih kemikalija i biocidnih proizvoda, gospodarenje otrovnim kemikalijama, zaštite od buke te ograničavanja uporabe duhanskih i srodnih proizvoda; veterinarstva i sigurnosti hrane, uključujući zaštitu zdravlja i dobrobit životinja, reprodukciju, držanje, uzgoj, označavanje i promet životinja, hranu i hranu za životinje, veterinarsko medicinske proizvode, nusproizvode životinjskog podrijetla i veterinarsku zaštitu okoliša; poljoprivrede, lovstva, šumarstva, biljnog zdravstva, sredstva za zaštitu bilja, održive uporabe pesticida; sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, šumskog reproduksijskog materijala, sprječavanje unošenja i širenja stranih te invazivnih stranih vrsta; rudarstva, opreme pod tlakom, energetike (elektroenergetike, toplinarstva i plinarstva, energetske učinkovitosti, ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe, skladištenje prirodnog plina i trajnog zbrinjavanja ugljikova dioksida); rada i zaštite na radu; građenja, provedbe stručnog nadzora građenja, održavanja i uporabe građevina; zaštite okoliša, održivog gospodarenja otpadom, zaštite zraka, zaštite od svjetlosnog onečišćenja, zaštite prirode, vodnog gospodarstva i vode za ljudsku potrošnju.

Državnom inspektoratu omogućuje se obavljanje i drugih poslova u drugim upravnim područjima u odnosu na inspeksijske poslove iz st.1. članka 3. Zakona, uz uvjet da je to određeno (propisano) posebnim zakonom. Pored toga, glavnom inspektoru dana je ovlast da s ministrom nadležnim za obranu i ministrom nadležnim za unutarnje poslove uređuje sporazumom koje će poslove inspeksijskog nadzora iz djelokruga DI, za potrebe ministarstva nadležnog za obranu odnosno nadležnog za unutarnje poslove obavljati inspektori Inspektorata.

ističemo...

Inspeksijske poslove iz djelokruga DI obavljaju: tržišna inspekcija, turistička inspekcija, sanitarne inspekcije (i granična sanitarne inspekcije), veterinarske inspekcije (i granična veterinarske inspekcije), poljoprivredna inspekcija (u području poljoprivrede, kvalitete hrane, stočarstva i vinarstva), lovna inspekcija, šumarska inspekcija, fitosanitarne inspekcije, rudarske inspekcije, inspekcije opreme pod tlakom, energetska inspekcija (u području elektroenergetike, naftnog rudarstva, toplinarstva i plinarstva), inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama, inspekcija rada (inspekcija rada u području radnih odnosa i zaštite na radu), građevinska inspekcija, inspekcija zaštite okoliša, inspekcija zaštite prirode i vodopravna inspekcija.

Detalniji djelokrug svake od navedenih inspekcija propisan je u odredbama čl. 4. do 28. Zakona, što je posebno važno zbog izbjegavanja mogućeg pozitivnog ili negativnog sukoba nadležnosti naročito u upravnim područjima koja se međusobno preklapaju ili nadopunjuju. Izuzev tržišne inspekcije i turističke inspekcije, djelokrug svake

od ostalih inspekcija ostao je neizmijenjen u odnosu na djelokrug poslova kojeg je ta inspekcija obavljala unutar ministarstva iz kojeg je preuzeta.

Tako je **sanitarna inspekcija i granična sanitarna inspekcija** i nadalje nadležna za obavljanje inspeksijskih poslova odnosno službenih kontrola u području zaštite zdravlja ljudi, sigurnosti hrane, GMO-a, vode za ljudsku potrošnju, predmeta opće uporabe, duhanskih i srodnih proizvoda, buke, kemikalija i biocidnih proizvoda te neionizirajućeg zračenja. **Veterinarska inspekcija i granična veterinarska inspekcija** nadležna je za obavljanje inspeksijskih i drugih poslova u području veterinarstva i sigurnosti hrane animalnog podrijetla te hrane za životinje. Inspeksijske poslove i pojedine poslove službenih kontrola u poljoprivredi obavlja **poljoprivredna inspekcija** u području poljoprivrede, kvalitete hrane, stočarstva i vinarstva, osim u području ribarstva. **Poljoprivredna inspekcija u području poljoprivrede** obavlja inspeksijske nadzore i službene kontrole: usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima; tržišta poljoprivrednih proizvoda koja nisu izrijekom stavljena u nadležnost drugih inspekcija; proizvođačkih i sektorskih organizacija; obavljanja poljoprivredne djelatnosti i dopunske djelatnosti u poljoprivredi (osim pružanja ugostiteljskih i turističkih usluga); kvalitete označavanja hrane i hrane za životinje koja je biljnog podrijetla, kao i GMO takve hrane - na razini primarne proizvodnje; održavanja, korištenja i raspolaganja poljoprivrednim zemljištem; stavljanje na tržište i označavanje gnojiva i poboljšivača tla te pesticida; promet i primjenu sredstva za zaštitu bilja, sjemena i sadnog materijala i dr. **Poljoprivredna inspekcija u području kvalitete hrane** obavlja inspeksijske nadzore i službene kontrole: zahtjeva kvalitete i označavanje hrane na razini proizvodnje, prerade i maloprodaje; ostalih tržišnih standarda; poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa zaštićenim oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnog specijalitete te oznakom iz nacionalnog sustava kvalitete; označavanje GMO hrane i nove hrane na razini maloprodaje; uvjete proizvodnje i stavljanja brašna na tržište; poslovanja posrednika u lancu doniranja hrane. **Poljoprivredna inspekcija u području stočarstva** obavlja inspeksijske nadzore i službene kontrole u području stočarstva, a **poljoprivredna inspekcija u području vinarstva**, obavlja inspeksijske nadzore i službene kontrole u području vinarstva. **Fitosanitarna inspekcija** obavlja inspeksijske poslove i poslove službene kontrole u području biljnog zdravlja, **lovna inspekcija** u području lovstva, a **šumarska inspekcija** u području šumarstva. **Rudarska inspekcija** obavlja inspeksijske i druge poslove u području rudarstva odnosno istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina osim istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe, a **inspekcija opreme pod tlakom** obavlja inspeksijske poslove u području opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme. **Energetska inspekcija** obavlja inspeksijske i druge poslove u području elektroenergetike, tpolinarstva i plinarstva te naftnog rudarstva. **Energetska inspekcija u području elektroenergetike** obavlja inspeksijske poslove u području elektroenergetike i učinkovitog korištenja energije, **energetska inspekcija u području topinarstva i plinarstva** obavlja poslove inspeksijskog nadzora u području topinarstva i plinarstva, a **energetska inspekcija u području naftnog rudarstva** obavlja inspekcije poslove u području ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe, skladištenja prirodnog plina i trajnog zbrinjavanja ugljikova dioksida. **Inspekcija gospodarenja otrovnim kemikalijama** obavlja inspeksijske poslove u području gospodarenja otrovnim kemikalijama (gospodarenje kemikalijama sadržanim u Konvenciji o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenje kemijskog oružja i o njegovu uništenju). **Inspekcija rada** obavlja in-

speksijske poslove u području rada odnosno radnih odnosa i zaštite na radu, ako drugim zakonom nije drugačije propisano. **Građevinska inspekcija** obavlja inspeksijske poslove nadzora građenja, provedbe stručnog nadzora građenja, održavanja i uporabe građevina te uporabe građevinskih proizvoda, uključujući i nezakonitu gradnju, osim građevina koje prema posebnom propisu nadziru druge inspekcije ili nadzorna tijela (npr. inspekcija za zaštitu spomenika kulture, komunalno redarstvo). **Inspekcija zaštite okoliša** obavlja inspeksijske poslove u području zaštite okoliša, a **vodopravna inspekcija** u području vodnog gospodarstva.

Tržišna inspekcija i dalje je zadržala nadležnost u obavljanju inspeksijskih nadzora u području zaštite potrošača i sigurnosti neprehrambeni proizvoda, posredovanju u prometu nekretnina, zahtjeva energetske učinkovitosti i za eko dizajn proizvoda povezanih s energijom, a **turistička inspekcija** nadležnost za obavljanje inspeksijskih nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanju usluga u turizmu.

ističemo...

Međutim, novina je to, da od 1. travnja 2019. u djelokrug tržišne inspekcije ponovno ulaze poslovi obavljanja inspeksijskog nadzora u području trgovine i usluga (kontrola primjena propisa kojima se uređuju uvjeti i način obavljanja trgovine i pružanje usluga) te zabrane i sprječavanja neregistriranog obavljanja trgovine i usluga, a u djelokrug turističke inspekcije ulaze i poslovi inspeksijskog nadzora obračuna, naplate i uplate boravišne odnosno turističke pristojbe te neregistrirano obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili neregistrirano pružanje ugostiteljskih usluga, kao i neregistriranu pružanje usluga u turizmu, a koji su poslovi do tog dana bili u nadležnosti carinskih inspektora Ministarstva financija.

Nema sumnje da će objedinjavanje inspeksijskih poslova iz djelokruga Državnog inspektorata pridonijeti učinkovitijem obavljanju inspeksijskih poslova i koherentnijem djelovanju u nadzoru primjene propisa te racionalnijem korištenju financijskih i drugih sredstava rada. To se posebno odnosi na objedinjavanje inspeksijskih poslova nad primjenom propisa kojima se uređuju obavljanje djelatnosti trgovine, ugostiteljstva, usluga u turizmu te drugih uslužnih djelatnosti, a koje su djelatnosti do sada bile opterećene inspeksijskim nadzorima različitih vrsta inspekcija. S druge strane, upravo primjena propisa kojima se uređuje zaštita ekonomskih interesa potrošača, također je usmjerena na iste djelatnosti, te će se objedinjavanjem inspeksijskih poslova u navedenim upravnim područjima postići odgovarajuća koordinacija i provedba propisa te ujednačavanje postupanja inspekcija prema subjektima nadzora. Isto tako, u području nadzora propisa o hrani i hrani za životinje, službene kontrole koje sada provode inspekcije Ministarstva poljoprivrede (veterinarska i poljoprivredna inspekcija) i Ministarstva zdravstva (sanitarna inspekcija) svaka u okviru svojih planova rada, objedinjavanjem unutar Inspektorata, planirat će provođenje koordiniranih odnosno zajedničkih službenih kontrola subjekata u području hrane i hrane za životinje. Ujedno, u području sigurnosti proizvoda, kroz djelokrug rada tržišne i sanitare inspekcije objedinjene unutar istog tijela, kontrole će se provoditi na stručniji i kvalitetniji način. Također, u području gradnje, ojačati će se nadzori zakonitosti gradnje i uporabe građevina te proizvodnje i stavljanje na tržište građevnih proizvoda u okviru planiranih zajed-

ničkih kontrola građevinskih i tržišnih inspektora, inspektora zaštite okoliša, inspektora rada i sanitarnih inspektora. Koordinacija rada i jedinstvenog postupanja rada inspektora DI na području cijele Republike Hrvatske osigurat će se kroz interne procedure rada pojedinih inspekcija unutar Inspektorata.

3. Unutarnje ustrojstvo Državnog inspektorata

Državni inspektorat ustrojen je kao središnji državni ured⁵ te samim time je središnje tijelo državne uprave nadležno za obavljanje inspeksijskih poslova u okviru svog propisanog djelokruga. Poslove inspeksijskog nadzora, DI obavlja u središnjem uredu (sa sjedištem u Zagrebu), područnim uredima i ispostavama područnih ureda. Broj i sjedišta područnih jedinica i njihovih ispostava nije uređen ovim Zakonom već će isto, kao i okvirni broj inspektora, drugih državnih službenika i namještenika Inspektorata, uredbom urediti Vlada RH, vodeći pritom računa o kapacitetu broja preuzetih inspektora i potrebama gospodarstva te osiguranja funkcionalnog i učinkovitog rada Državnog inspektorata.

Radom Državnog inspektorata upravlja glavni državni inspektor koji za svoj rad odgovara izravno Vladi RH,⁶ koji ima zamjenika i pomoćnike koji koordiniraju inspeksijskim poslovima u odgovarajućim srodnim upravnim područjima i koji su za svoj rad odgovorni glavnom državnom inspektoratu. Radom područnih jedinica upravljaju pročelnici, a ispostavama voditelji ispostava. U Državnom inspektoratu ustrojavaju se, kao unutarnje organizacijske jedinice i sektori, službe i odjeli⁷ kojima upravljaju načelnici sektora, voditelji službe i voditelji odjela.

Inspeksijske poslove iz djelokruga Državnog inspektora obavlja: glavni državni inspektor, zamjenik glavnog državnog inspektora, pomoćnik glavnog državnog inspektora, načelnik sektora, pročelnik područnog ureda, voditelj službe, voditelj odjela, voditelj ispostave područnog ureda i inspektori u odgovarajućem inspeksijskom području i u inspektorskom položaju: višeg inspektora-specijalista, višeg inspektora, inspektora te u području tržišne inspekcije i građevinske inspekcije, inspektora II vrste.⁸ Bitna odrednica inspektorskih

zvanja za inspektore koji obavljaju inspeksijske poslove unutar djelokruga Državnog inspektorata je ta, da se zadržavaju nazivi inspektorskih zvanja sukladno postojećim nazivima koje su inspektori imali do preuzimanja u Državni inspektorat, a koji po svom nazivu jasno upućuje na upravno područje kojeg odnosi inspektor nadzire (primjerice, tržišni inspektor obavlja poslove inspeksijskog nadzora iz djelokruga tržišne inspekcije, turistički inspektor iz djelokruga turističke inspekcije, sanitarni inspektor iz djelokruga sanitarne inspekcije, poljoprivredni inspektor iz djelokruga poljoprivredne inspekcije, građevinski inspektor iz djelokruga građevinske inspekcije i.t.d.). Ovaj Zakon (više) ne predviđa zvanje „gospodarski inspektor“ kao što je to propisivao prethodno važeći ZDI i koji su bili nadležni za obavljanje inspeksijskog nadzora u području prometa robe i usluga, obrta, zaštite potrošača, ugostiteljstva, turizma i neregistrirane djelatnosti, što je opravdano, jer je prethodna praksa pokazala da „gospodarski inspektori“ zbog preopširnosti propisa čiju su primjenu nadzirali nisu mogli kvalitetno i stručno obavljati inspeksijske nadzore.

Zakonom su propisani uvjeti koje mora ispunjavati osoba za obavljanje inspeksijskih poslova (od uvjeta stručne spremlje, radnog iskustva te poznavanje rada na računalu i posjedovanje vozačkog ispita B kategorije) s tim da se uvjeti u pogledu vrste i stupnja obrazovanja te vozačkog ispita prema ovom Zakonu ne primjenjuju na inspektore koji su na dan stupanja na snagu ZDI zatečeni u obavljanju poslova u odgovarajućim inspeksijskim područjima. Ovi inspektori nastavljaju s obavljanjem poslova koje su i obavljali do stupanja na snagu ovoga Zakona, ali mogu biti raspoređeni na inspektorske poslove u drugim inspeksijskim područjima unutar Državnog inspektorata ako za isti ispunjavaju uvjete u pogledu vrste i stupnja obrazovanja te polože poseban stručni ispit za to područje u skladu s posebnim propisom.

4. Dužnosti i ovlasti inspektora

4.1. Zajedničke dužnosti i ovlasti svih inspektora Državnog inspektorata

Inspektor Državnog inspektorata u obavljanju inspeksijskog nadzora je samostalan te vodi postupak, donosi upravne akte i poduzima prekršajne i druge mjere u okviru prava, obveza i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i/ili drugim propisima kojima je uređeno područje rada inspektora. Službeno svojstvo, identitet i ovlasti inspektora dokazuju se službenom iskaznicom i značkom. Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice, izgled službene značke pravilnikom će propisati glavni inspektor, a do tada, inspektori zatečeni u obavljanju poslova

specijalista, viši rudarski inspektor i rudarski inspektor; viši inspektor opreme pod tlakom-specijalista, viši inspektor opreme pod tlakom i inspektor opreme pod tlakom; viši energetske inspektor za elektroenergetiku-specijalista, viši energetske inspektor za naftno rudarstvo-specijalista, viši energetske inspektor za toplinarstvo i plinarstvo-specijalista, viši energetske inspektor za elektroenergetiku, viši energetske inspektor za naftno rudarstvo, viši energetske inspektor za toplinarstvo i plinarstvo te energetske inspektor za elektroenergetiku, energetske inspektor za naftno rudarstvo i energetske inspektor za toplinarstvo i plinarstvo; viši inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama – specijalista, viši inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama i inspektor gospodarenja otrovnim kemikalijama; viši inspektor rada - specijalista za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi i viši inspektor rada - specijalista za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu; viši inspektor rada za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi i viši inspektor rada za nadzor provedbe propisa kojim se uređuje zaštita na radu te inspektor rada za nadzor provedbe propisa kojima se uređuju radni odnosi i inspektor rada za nadzor provedbe propisa kojima se uređuje zaštita na radu; viši građevinski inspektor – specijalista, viši građevni inspektor, građevni inspektor i građevni inspektor II vrste; viši inspektor zaštite okoliša – specijalista, viši inspektor zaštite okoliša i inspektor zaštite okoliša; viši inspektor zaštite prirode – specijalista, viši inspektor zaštite prirode i inspektor zaštite prirode; te vodopravni inspektor-specijalist, viši vodopravni inspektor i vodopravni inspektor.

5 Središnji državni uredi ustrojavaju se za obavljanje poslova državne uprave u jednom ili više upravnih područja koja su od posebnog značaja za učinkovitost rada Vlade. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave (Nar. nov., br. 116/18) u RH je ustrojeno 7 središnjih državnih ureda i to: Središnji državni ured za šport, Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva, Središnji državni ured za središnju javnu nabavu, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatska vatrogasna zajednica i Državni inspektorat.

6 Glavnog državnog inspektora imenuje Vlada RH na prijedlog predsjednika Vlade na vrijeme od 5 godina.

7 Unutar Državnog inspektorata, sektor se ustrojava - za obavljanje poslova većeg opsega u pojedinom upravnom području, služba - za pojedino upravno područje manjeg opsega ili za određenu vrstu međusobno povezanih poslova unutar sektora, a odjel – za za pojedino područje manjeg opsega ili za određenu vrstu međusobno povezanih poslova unutar službe.

8 Viši inspektor – specijalist, viši inspektor, inspektor i inspektor II vrste – odgovarajućeg područja inspekcije: viši tržišni inspektor - specijalista, viši tržišni inspektor, tržišni inspektor, tržišni inspektor II vrste; viši turistički inspektor – specijalista, viši turistički inspektor, turistički inspektor; viši sanitarni inspektor-specijalista, viši sanitarni inspektor i viši granični sanitarni inspektor, sanitarni inspektor i granični sanitarni inspektor; viši veterinarski inspektor-specijalista i viši granični veterinarski inspektor-specijalista, viši veterinarski inspektor i viši granični veterinarski inspektor, veterinarski inspektor i granični veterinarski inspektor; viši poljoprivredni inspektor-specijalista, viši poljoprivredni inspektor i poljoprivredni inspektor; viši lovni inspektor – specijalista, viši lovni inspektor i lovni inspektor; viši šumarski inspektor-specijalista, viši šumarski inspektor i šumarski inspektor; viši fitosanitarni inspektor-specijalista, viši fitosanitarni inspektor i fitosanitarni inspektor; viši rudarski inspektor-

inspekcijskog nadzora u odgovarajućem upravnom području, stavljaju koristiti već zadužene službene iskaznice i značke u skladu sa propisima ministarstva iz kojih su preuzeti u Državni inspektorat.

Državni inspektorat može prikupljati osobne te druge podatke i obavijesti nužne u svrhu zaštite javnog interesa u provedbi propisa. Prikupljanje takvih podataka i obavijesti od maloljetnika poduzima se u nazočnosti zakonskog zastupnika maloljetnika, a po potrebi i stručne osobe centra za socijalnu skrb, osim ako je maloljetnik prije punoljetnosti stekao potpunu ili ograničenu poslovnu sposobnost na temelju posebnog propisa. Građevinski inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora, osobne i druge podatke može prikupljati i u domu osobe bez prethodnog pristanka, ukoliko je dom gradilišta.

Inspektor ne smije u neslužbene svrhe koristiti informacije, podatke ili saznanja koja ima ili su mu dostupna prilikom obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, niti smije koristiti i davati obavijesti, podatke ili saznanja za ostvarivanje bilo kakve imovinske ili druge koristi za sebe ili drugu osobu. Inspektor je dužan u obavljanju inspekcijskih poslova čuvati identitet podnositelja predstavke, osim ako podnositelj predstavke sudjeluje u postupku kao zainteresirana osoba radi zaštite svojih prava i pravnih interesa te ako po prirodi stvari nije moguće zadržati njegov identitet (npr. potrošaču trgovac odbija vratiti više naplaćeni iznos od utvrđene cijene proizvoda ili usluge i potrošač podnosi predstavku tržišnom ili turističkom inspektoratu kako bi inspektor rješenjem naredio trgovcu da potrošaču izvrši povrat više uplaćenog iznosa) ili je tako propisano posebnim zakonom. Inspektor i drugi službenici DI-a dužni su kao inspekcijsku tajnu, odnosno kao drugu odgovarajuću vrstu tajne čuvati sve osobne i druge povjerljive podatke koje saznaju u obavljanju svojih dužnosti u skladu s propisima kojima se uređuje zaštita podataka i tajnosti podataka,⁹ pa i nakon prestanka obavljanja poslova u Državnom inspektoratu. DI je dužan kao inspekcijsku tajnu čuvati i svu dokumentaciju (zabilješku, zapisnik, nacrt rješenja, rješenje, zaključak, prekršajni akt, kaznenu prijavu, uputu za rad, izjavu stranke, predstavku, pritužbu) te sve druge podatke i dokaze utvrđene odnosno nastale u vezi s inspekcijskim postupku, a istu, kao i identitet podnositelja predstavke mogu dati samo sudovima, tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima na njihov obrazloženi pisani zahtjev u postupcima iz njihove nadležnosti.

Inspektor provodi inspekcijski nadzor i pokreće postupak po službenoj dužnosti, a iznimno na zahtjev stranke kada je to propisano posebnim zakonom.¹⁰ Zaprimljena predstavka kojoj se ukazuje na postupanje protivno propisima, može se koristiti kao povod za obavljanje inspekcijskog nadzora samo ako su u njoj navedeni podaci o prijavitelju (ime i prezime te adresa stanovanja), u kom slučaju je inspektor po dovršetku inspekcijskog postupka, o utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim mjerama dužan pismeno obavijestiti podnositelja. Ako inspektor nije ovlašten postupati po zaprimljenoj predstavci, o tome će pisano obavijestiti podnositelja predstavke. Ako podnositelj predstavke ponovno podnese predstavku koja u odnosu na prethodno podnesenu ne sadrži nove odlučne činjenice, okolnosti ili dokaze u odnosu na one koje su već utvrđene, podno-

sitelj će se obavijestiti da je po predstavljeni postupljeno. O početku obavljanja inspekcijskog nadzora, inspektor ne mora, ali može obavijestiti odgovornu osobu nadzirane pravne osobe i fizičku osobu, osim ako smatra da bi obavještanje umanjivalo učinkovitost provedbe inspekcijskog nadzora. Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora posumnja da je povrijeđen zakon ili drugi propis iz nadležnosti drugog tijela, obavezan je o tome bez odgode obavijestiti nadležno tijelo

Ako inspektor izvidnom radnjom ili u tijeku provođenja inspekcijskog nadzora utvrdi da postoje osnove sumnje da se u stanu ili drugom prostoru obavlja djelatnost ili pružaju usluge koje nisu obuhvaćene rješenjem, odnosno odobrenjem nadležnog tijela, inspektor može obaviti inspekcijski nadzor u tom prostoru ako mu to dopusti nadzirana osoba, u protivnom, ako postoji opasnost od odgode, inspektor će zatražiti od nadležnog prekršajnog odnosno općinskog suda da po žurnom postupku izda pisani naloga za pretragu stana ili drugog prostora u kojem sudjeluje inspektor. Iznimno, odredbom čl. 101. st.2. ZDI propisano je da je građevinski inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora ovlašten ući na gradilište, privremeno gradilište, šumska, poljoprivredna i druga zemljišta, ući u građevine, uključujući zgrade (stanove i poslovne prostore), njezine posebne dijelove i građevnu česticu, odnosno pripadajuće zemljište, bez obzira na namjenu, te ih pregledati i bez ishoda sudskog naloga.

U provedbi inspekcijskog nadzora, inspektor je ovlašten i fotografirati ili snimiti osobe, pregledati, fotografirati ili snimiti: zgrade, objekte, poslovne prostorije i druge prostorije i prostore, luke, privremena radilišta, izvođenje radova, objekte namijenjene za rad s pripadajućim prostorima, prostorijama i instalacijama; stambene prostorije i prostore u kućanstvima ili stambene zgrade u kojima se obavlja djelatnost odnosno rad; proizvode, uređaje, opremu i sredstva rada, vozila, poslovne knjige, registre, evidencije, audio i video zapise, mrežne stranice, računalne programe, dokumente, ugovore, isprave i drugu poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u poslovanje nadzirane osobe te obavljati i druge radnje u skladu s posebnim propisom. Inspektor je ovlašten tijekom inspekcijskog nadzora zatražiti i pregledati javnu ispravu na temelju kojih može provjeriti i utvrditi identitet osobe (osobna iskaznica, putovnica i sl.), a osoba koja podliježe nadzoru i/ili sudionik zatečen u nadzoru i/ili druga osoba zatečena na mjestu nadzora, na njegov zahtjev dužna mu je takvu ispravu predložiti. Od istih osoba, inspektor je tijekom obavljanja inspekcijskog nadzora ovlašten uzimati izjave, a na njegovo traženje, te su mu osobe dužne dati izjave s točnim pojedinostima važnim za utvrđivanje činjenica u započetom inspekcijskom nadzoru.

ističemo...

Svi inspektori imaju ovlast u provedbi inspekcijskog nadzora prikupiti podatke koji se odnose na utvrđivanje identiteta osoba koje podliježu nadzoru i svih osoba zatečenih na mjestu nadzora te u slučaju sumnje u neke nezakonitosti o tim podacima obavijestiti inspektora rada, a inspektori rada pri provedbi nadzora imaju ovlasti zatražiti dokumentaciju i podatke koji se odnose na nadzor općih uvjeta obavljanja djelatnosti te u slučaju sumnje u neke nezakonitosti o tim podacima obavijestiti nadležnog inspektora Državnog inspektorata.

Pravne i fizičke osobe koje podliježu nadzoru dužne su inspektoratu omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora, a na njegovo traženje

⁹ Zakon o provedbi opće uredbe o zaštiti podataka (Nar. nov., br. 42/18) osigurava provedbu Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27.4.2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka (GDPR). Osoba koja smatra da im je državno ili drugo upravno tijelo povrijedilo osobne podatke mogu podnijeti prijavu Agenciji za zaštitu osobnih podataka, Zagreb, Domjanićeva 3.

¹⁰ Primjerice, Zakonom o hrvatskim braniteljima iz domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Nar. nov., br. 121/17.) propisano je da branitelj odnosno osoba iz čl. 102.st.1-3 ovoga Zakona kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 30 dana u roku iz st.6. istog članka ovog Zakona.

dužni su privremeno obustaviti poslovanje nadziranog objekta za vrijeme inspeksijskog nadzora, ako inspektor ne bi na drugi način mogao obaviti inspeksijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje (zahtjev za privremenu obustavu poslovanja inspektor je dužan unijeti u zapisnik o obavljenom inspeksijskom nadzoru). Inspektor može od nadzirane prave i fizičke osobe tražiti izvršenje pojedine radnje u postupku radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i odrediti rok izvršenja te radnje, a dužne su na pisano traženje inspektora, u primjerenom roku koji odredi inspektor, dostaviti mu i pripremiti točne i potpune podatke, obavijesti i materijale potrebne za obavljanje inspeksijskog nadzora.

Smatra se da nadzirana osoba nije omogućila obavljanje inspeksijskog nadzora i u slučaju ako se ne odazove pozivu za saslušanje u zakazano vrijeme, odnosno ako u roku određenom u zapisniku inspektora ili u pozivu za saslušanje stranke, ne osigura uvid u proizvode, traženu poslovnu dokumentaciju i druge isprave potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja u započetu nadzoru.

ističemo...

Također se smatra da pravna ili fizička osoba nije omogućila obavljanje inspeksijskog nadzora u slučaju kada nije, u skladu s propisima zaštite na radu, obavijestila inspektora rada o ozljedi radnika ili osobe na radu, odnosno kada nije sačuvala prostor, sredstva i okolnosti u stanju u kakvom su bili u trenutku događaja koji je uzrokovao ozljedu, osim promjena koje su bile nužne za sprječavanje daljnjih rizika i za spašavanje ozlijeđene osobe.

O obavljenom inspeksijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik sukladno odredbama Zakona o općem upravnom postupku (Nar. nov., br. 47/09.).¹¹ Jedan primjerak zapisnika obvezno se uručuje ili dostavlja nadziranoj osobi ili njezinom zakonskom zastupniku ili opunomoćeniku ili sudioniku zatečenom u nadzoru. Jedan primjerak zapisnika o obavljenom inspeksijskom nadzoru povodom ozljeda osoba u prostorijama i na prostorima poslodavca, obvezno se uručuje ozlijeđenoj osobi ili njezinu ovlaštenom zastupniku, a u slučaju smrtno osobe, članu njezine obitelji ako to u pisanom obliku zatraži.

4.2. Poduzimanje upravnih, kaznenih, prekršajnih i drugih mjera

Ako je ZDI ili drugim zakonom ili propisom EU propisano da se u slučaju utvrđene nezakonitosti izriče određena upravna mjera, inspektor je dužan rješenjem izreći tu mjeru, i to bez odgađanja, a

najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za donošenje rješenja.

ističemo...

Iznimno, inspektor neće donositi rješenje ako su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspeksijskog nadzora ili kad izvršenje uopće nije moguće, što je inspektor dužan utvrditi i navesti u zapisniku.

Žalba na prvostupanjsko rješenje podnosi se nadležnoj ustrojstvenoj jedinici u središnjem uredu Državnog inspektorata. Izvršenik je obavezan izvršiti izvršno rješenje inspektora, a inspektor je dužan obaviti kontrolu izvršenja izvršnog rješenja sukladno posebnom propisu.

Ako inspektor inspeksijskim nadzorom utvrdi postojanje osnovane sumnje da je povredom propisa počinjeno kazneno djelo, obavezan je podnijeti kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu, najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka inspeksijskog nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjere.

Ako inspektor inspeksijskim nadzorom utvrdi da je povredom propisa počinjen prekršaj za koji, prema prekršajnom ili drugom propisu može usmeno izreći i naplatiti novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja, izreći će tu kaznu i naplatiti je od počinitelja prekršaja, ili izdati obvezni prekršajni nalog odnosno prekršajni nalog ako je tako propisano te njime izreći propisanu prekršajnu kaznu, ili nadležnom prekršajnom odnosno općinskom sudu podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka, najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera.

Iznimno, osim inspektora rada, svi drugi inspektori, neće pokrenuti prekršajni postupak ako je to dopušteno posebnim zakonom ili ako: nadzirana osoba tijekom inspeksijskog nadzora ili do donošenja rješenja otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u nadzoru; za utvrđene nepravilnosti je donijeto rješenje i nadzirana osoba je postupila po izvršnom rješenju prije nego što je postalo izvršno; nadzirana osoba očitovanjem na zapisnik preuzme obvezu da u određenom roku otkloni nepravilnosti i nedostatke utvrđene u inspeksijskom nadzoru za koje nije propisana upravna mjera, a inspektor utvrdi da je počinjen prekršaj (u tu svrhu, inspektor će nadziranoj osobi u sklopu zapisnika izdati pisanu naredbu u kojoj će točno odrediti preuzetu obvezu i rok za izvršenje, ovisno o prirodi preuzete obveze). Ako nadzirana osoba ne postupi na opisani način odnosno ne ispunji preuzetu obvezu u određenom roku iz naredbe, inspektor je dužan podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka odnosno izdati prekršajni nalog. Navedeno se ne primjenjuje ako se radi o prekršaju kojim se ugrožava život, sigurnost i zdravlje ljudi, imovina veće vrijednosti, okoliš, te u svim slučajevima kada je propisana upravna mjera zabrane te ponovnog utvrđenja istog prekršaj u roku od godinu dana, te u takvim slučajevima inspektor je obavezan procesuirati počinitelja prekršaja.

U obavljanju inspeksijskog nadzora inspektor može privremeno oduzeti, do donošenja pravomoćne presude o počinjenom kaznenom djelu odnosno pravomoćne odluke o prekršaju, dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz, kao i kada je takvo oduzimanje predviđeno zakonom ili drugim propisom, ukoliko je tim propisima oduzimanje predmeta predviđeno (propisano) kao obvezatno, tada ih je dužan privremeno oduzeti. O oduzetim predmetima inspektor je dužan izdati potvrdu s točnim navođenjem oduzetih predmeta po vrsti i količini, te postupiti s predmetima kako je propisano. Inspektor je dužan na teme-

¹¹ Zapisnik se sastavlja o usmenoj raspravi, očevidu ili drugoj važnijoj radnji u postupku te o važnijim usmenim izjavama stranaka ili trećih osoba u postupku. Način sastavljanja zapisnika i njegov sadržaj propisani su čl. 76. Zakona o općem upravnom postupku. Prije zaključivanja zapisnik će se pročitati nazočnim osobama i na kraju zapisnik će se navesti da je isti pročitao te da nisu odnosno da jesu stavljeni primjedbe na sadržaj zapisnik, uz kratko navođenje primjedbi. Zapisnik potpisuje službena osoba koja vodi upravni postupak (inspektor) zapisničar ako ga je bilo. Osobe koje su dale izjavu potpisuju zapisnik neposredno iza svoje izjave te na kraju svake stranice na kojima se njihova izjava nalazi. U potpisanom i zaključenom zapisniku ne smije ništa dodavati niti mijenjati, a ukoliko je potrebno isti dopuniti, dopune u već zaključen zapisnik se unose kao dodatak zapisniku koji potpisuje službena osoba (inspektor) i osoba na prijedlog koje je dopuna unesena. Ako netko od nazočnih osoba odbije potpisati zapisnik ili napusti mjesto radnje prije zaključenja zapisnika, to će se u zapisniku navesti, kao i razlozi zbog kojih je potpis uskraćen. Zapisnik sastavljen na način propisano ovim Zakonom je javna isprava te je dokaz o tijeku i sadržaju radnje postupka i danih izjava, osim onih dijelova zapisnika na koje je stavljena primjedba da nisu pravilno sastavljeni.

lju izvedenih dokaza utvrditi iznos imovinske koristi za koju postoji osnovana sumnja da je ostvarena kaznenim djelom ili prekršajem te u obveznom prekršajnom nalogu odnosno prekršajnom nalogu izreći, a u kaznenoj prijavi ili optužnom prijedlogu predložiti oduzimanje utvrđenog iznosa imovinske koristi.

5. Dodatno propisivanje dužnosti i ovlasti za pojedine inspektore

Radi specifičnosti obavljanja poslova inspeksijskog nadzora u pojedinim upravnim područjima, Zakonom su propisane posebne odredbe kojima se utvrđuju dodatne dužnosti i ovlasti pojedinih inspektora Državnog inspektorata. Posebne odredbe propisane su za tržišne inspektore, sanitarne i granične sanitarne inspektore, veterinarske i granične veterinarske inspektore, fitosanitarne inspektore, poljoprivredne inspektore, turističke inspektore, inspektore gospodarenja otrovnim kemikalijama, građevinske inspektore, inspektore zaštite okoliša i zaštite prirode te energetske inspektore i vodopravne inspektore.

Primjerice, tržišni, sanitarni i granični sanitarni inspektori, veterinarski i granični veterinarski inspektori, poljoprivredni inspektori i fitosanitarni inspektori ovlašteni su uzimati uzorke proizvoda davanja na ispitivanje stručnoj instituciji, a osobe koje podliježu nadzoru dužne su inspektoru dopustiti uzimanje propisanog broja uzoraka, te ako je propisano snositi troškove uzorkovanja. Sanitarni inspektor ovlašten je nadziranoj osobi, dok ne otkloni utvrđene nedostatke, usmenim rješenjem privremeno zabraniti uporabu radnih i pomoćnih prostorija, odnosno prostora, postrojenja, uređaja, proizvoda, pribora i opreme za obavljanje djelatnosti, kao i rad osoba i odmah pristupiti izvršenju rješenja, bez donošenja posebnog akta o dozvoli izvršenja rješenja u slučajevima propisanim čl. 87. Zakona. Građevinski inspektor ovlašten je donijeti rješenje o uklanjanju građevine i obustavi građenja protiv nepoznate osobe ako se stranka u postupku (investitor, vlasnik građevine) ne može utvrditi, a ukoliko je strana u postupku inspeksijskog nadzora nepoznata ili nepoznatog boravišta, rješenje se dostavlja stavljanjem na oglasnu ploču područnog ureda odnosno ispostave, a obavijest o tome ostavlja na gradilištu, odnosno građevini i objavljuje na mrežnim stranicama Državnog inspektorata. Rješenje kojim se naređuje uklanjanje građevine odnosno njezina dijela izvršava se putem treće osobe na odgovornost stranke kojoj je naređeno uklanjanje, s tim da rok u kojem je izvršenik obavezan postupiti po rješenju građevinskog inspektora ne može biti kraći od 90 niti duži od 120 dana. Prije pristupanja izvršenju rješenja putem treće osobe, građevinski inspektor prisiljava izvršenika na izvršenje rješenja izricanjem tri novčane kazne. Nakon isteka roka od 10 godina od dana izvršnosti rješenja, rješenje se više

ne može izvršiti putem treće osobe, ali se može donijeti novo rješenje. Zajednički inspeksijski nadzor predviđen je za inspektore zaštite okoliša i zaštite prirode te vodopravne inspekcije.

6. Prekršajne odredbe

Novčanom kaznom od 30.000,00 do 120.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a u iznosu od 3.000,00 do 20.000,00 kn odgovoran osoba u pravnoj ako: inspektor ne omogući obavljanje nadzora ili mu na bilo koji drugi način onemogući pregled ili ne osigura uvjete za neometan rad ili na njegovo traženje privremeno ne obustavi poslovanje nadziranog objekta; na pisano traženje inspektora ne izvrši zatražene radnje ili ih ne izvrši u određenom roku ili ne pripremi ili ne dostavi podatke, obavijesti i materijale; ne izvrši izvršno rješenje inspektora. Za isti prekršaj kaznit će se novčanom kaznom od 20.000,00 do 80.000,00 kn fizička osoba obrtnik, a u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kn fizička osoba – građanin.

Novčanom kaznom od 3.000,00 do 5.000,00 k kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja podliježe nadzoru, sudionik zatečen u nadzoru i druga fizička osoba zatečena na mjestu nadzora ako na zahtjev inspektora ne predoči na uvid javnu ispravu na temelju koje se može provjeriti i utvrditi njezin identitet, kao i ako na traženje inspektora neopravdano odbije dati izjavu s podacima i pojedinostima važnim za utvrđivanje činjenica u započetom nadzoru ili ako u toj izjavi iznese netočne podatke i pojedinosti.

Novčanom kaznom od 15.000,00 do 50.000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a u iznosu od 3.000,00 do 10.000,00 kn odgovoran osoba u pravnoj ako: ne dozvoli inspektor privremeno oduzimanje dokumentacije i drugih predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku; ne dozvoli inspektor oduzimanja predmeta koji je bio namijenjen ili upotrijebljen za počinjenje ili nastanak kaznenog djela ili prekršaja; uskrati uzimanje uzoraka radi ispitivanja proizvoda. Za isti prekršaj kaznit će se novčanom kaznom od 20.000,00 do 40.000,00 kn fizička osoba obrtnik, a u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kn fizička osoba - građanin.

7. Zaključak

Zakonom o Državnom inspektoratu uređuju se inspeksijski poslovi na funkcionalniji način jer će se oni obavljati unutar jedno i jedinstvenog upravnog tijela, a to znači bolju koordinaciju između pojedinih inspekcija, adekvatno planiranje i provođenje inspeksijskih nadzora u primjeni propisa, ujednačeno postupanje prema nadziranim gospodarskim subjektima, jednom riječi učinkovitije obavljanje inspeksijskih poslova, što će u krajnjem omogućiti bolju zaštitu građana i veći stupanj pravne sigurnosti svih gospodarskih subjekata.

Bilješke
